

«Повернути пенсійну реформу на порядок денний»

2006 року Світовий Банк підготував Звіт, присвячений огляду державних фінансів України. Один з його розділів стосується розвитку пенсійної системи і має на меті проаналізувати останні зміни, а також оцінити вплив оголошеної урядової стратегії пенсійної реформи.

В Україні існує солідарна пенсійна система, якій притаманна низка проблем. Серед них – погано розроблені механізми одержання прибутків і здійснення витрат, старіння населення (до 2055 року в Україні на одного працюючого припадатиме 1,42 пенсіонери) тощо. У 2003 р. український парламент ухвалив 2 закони, які мали сприяти активному реформуванню чинної солідарної пенсійної системи, до якої повинні долучитися другий рівень (накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування) та третій (система добровільного недержавного пенсійного забезпечення). Однак напередодні президентських виборів у вересні 2004 року було суттєво збільшено мінімальні пенсії, і цей захід призвів до збільшення дефіциту пенсійних коштів у 2004-2005 роках. Якщо 2003 року пенсійні виплати склали 9,2% ВВП, то 2004 – 11,4%, 2005 – 15,3% ВВП. Такі чинники спричинили призупинення впровадження багаторівневої системи.

У 2006 р. український уряд почав реалізовувати Стратегію розвитку пенсійної системи. Її загальні принципи заслуговують схвалення, однак заплановані кроки здебільшого зосереджені на збільшенні пенсійних доходів, а не на стримуванні великих пенсійних видатків. Щоб поставити систему на шлях довготривалої фінансової стабільності, фахівці Світового Банку пропонують здійснити додаткові заходи із забезпечення заощаджень:

- Збільшити вік виходу на пенсію.
- Подовжити період сплати пенсійних внесків, який дає право на мінімальну пенсію.
- Призупинити збільшення пенсійного забезпечення до рівня прожиткового мінімуму, якщо пенсіонер продовжує працювати.
- За рахунок адресності (перевірка потреб у мінімальній пенсії) встановити більш жорсткі критерії для отримання мінімальної пенсії.
- Відмінити чи скоротити права на достроковий вихід на пенсію та привілейованих пенсій для певних професійних груп.
- Перевести осіб, які нині перебувають на спрощеній системі оподаткування, на сплату внесків у повному обсязі.
- Індексувати пенсійні виплати за темпами інфляції.
- Диференціювати мінімальні пенсії за рахунок збільшення винагород за додаткові роки сплати внесків поза стажем у 30 років для жінок і 35 років для чоловіків.